

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 250/05-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. novembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. V. M., P., zastúpeného advokátom JUDr. M. K., B. B., vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva na trestné stíhanie zo zákonných dôvodov a zákonným spôsobom podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odboru boja proti organizovanej kriminalite Stred, Banská Bystrica sp. zn. ČVS: PPZ-11/BOK-S-I-2004 z 15. júna 2004 a uznesením Krajskej prokuratúry v Trnave č. k. 2 Kv 22/03-4422 z 3. augusta 2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. V. M. o d m i e t a pre nedostatok svojej právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. októbra 2004 doručená sťažnosť Ing. V. M., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. K., B. B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na trestné stíhanie zo zákonných dôvodov a zákonným spôsobom podľa čl. 17 ods. 2 ústavy uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odboru boja proti organizovanej kriminalite Stred, B. sp. zn. ČVS: PPZ-

11/BOK-S-I-2004 z 15. júna 2004 (ďalej aj ako „napadnuté uznesenie vyšetrovateľa) a uznesením Krajskej prokuratúry v Trnave č. k. 2 Kv 22/03-4422 z 3. augusta 2004 (ďalej aj ako „napadnuté uznesenie prokurátora“).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že napadnutým uznesením vyšetrovateľa bol obvinený pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s trestným činom krátenia dane a poistného podľa § 148 ods. 1 a 5 Trestného zákona. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť okrem iného aj z dôvodu, že toto rozhodnutie považoval za neurčité a nezrozumiteľné.

Podľa sťažovateľa *„neboli splnené zákonné podmienky pre jeho obvinenie z uvedených trestných činov a preto žiadal dozorujúceho prokurátora, aby napadnuté uznesenie vyšetrovateľa zrušil. O podanej sťažnosti rozhodovala krajská prokuratúra, ktorá uznesením sp. zn. 2 Kv 22/03 zo 4. augusta 2004 sťažnosť zamietla ako nedôvodnú. Svoje rozhodnutie krajská prokuratúra odôvodnila okrem iného aj tým, že vyšetrovateľ pred vydaním napadnutého uznesenia mal zistené také skutočnosti, ktoré nasvedčovali tomu, že obvinení sa dopustili konania popísaného v napadnutom uznesení, ktoré napĺňa znaky skutkovej podstaty daných trestných činov (...).*

Sťažovateľ namieta porušenie čl. 17 ods. 2 ústavy, ktoré odôvodňuje tým, že trestné stíhanie je v súlade s ústavou vtedy, ak materiálne a formálne podmienky postupu orgánov činných v trestnom konaní vychádzajú a majú oporu v zákone. Nezákonnosť svojho trestného stíhania sťažovateľ vidí tak z hľadiska dôvodov trestného stíhania, nakoľko nie je dôvod na trestné stíhanie jeho osoby (...), aj z hľadiska spôsobu trestného stíhania, nakoľko uznesenie vyšetrovateľa (...) je neurčité a nezrozumiteľné, teda v rozpore s procesným predpisom (...). Uvedené uznesenie (...) je vydané v rozpore s ustanovením § 163 ods. 2 Trestného poriadku. Podľa uvedeného ustanovenia každé uznesenie o vznesení obvinenia musí obsahovať opis vyšetrovaného skutku s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností za akých k nemu došlo, aby skutok nemohol byť zamenený s iným (...) a dôvody pre aké je obvinený stíhaný. Opis vyšetrovaného skutku v tomto uznesení je natoľko všeobecný, že obmedzuje sťažovateľovi možnosť sa k nemu kvalifikovane vyjadriť. Toto uznesenie vôbec neobsahuje (...) konkrétny čas a iné konkrétne okolnosti, za akých sa mal sťažovateľ vyšetrovaného skutku dopustiť. Dôvody uvedené vyšetrovateľom v uznesení

o vznesení obvinenia voči sťažovateľovi sú nepreskúmateľné, nakoľko sú nekonkrétne, všeobecné, nejasné a neúplné. Nie je sťažovateľovi do dnešného dňa zrejmé, napriek tomu, že nahliadol (...) do vyšetrovacieho spisu, z ktorých doposiaľ konkrétne vykonaných dôkazov vyšetrovateľ vyvodil záver, že je dôvodne podozrivý zo spáchania trestných činov, ktoré sa mu kladú za vinu. Aj po rozhodnutí Krajskej prokuratúry má sťažovateľ za to, že trestné stíhanie je nezákonné. Krajská prokuratúra svojím uznesením nerozplynula pochybnosti o nezákonnosti trestného stíhania sťažovateľa, práve naopak sťažovateľ sa len utvrdil v tom, že je nezákonne trestne stíhaný. Sťažovateľ považuje za významné, že v uvedenom uznesení krajskej prokuratúry sa prokurátorka (...) vo vzťahu k ostatným obvineným odvoláva na výpovede konkrétnych svedkov, pričom pokiaľ ide o osobu sťažovateľa táto vôbec nie je v odôvodnení uznesenia ani len uvedená. Je potrebné si uvedomiť, že sťažovateľ je za takéhoto stavu dôkaznej situácie trestného konania voči nemu od 15. 6. 2004 vo vyšetrovacej väzbe. Sťažovateľ je toho názoru, že uznesenie Krajskej prokuratúry Trnava (...) je tiež nepreskúmateľné pre jeho nejasnosť a neúplnosť jeho skutkových zistení.

S prihliadnutím na vyššie uvedené je sťažovateľ toho názoru, že uznesením vyšetrovateľa (...) a uznesením Krajskej prokuratúry Trnava (...) bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces uvedené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ktoré zahŕňa aj právo na odôvodnené rozhodnutia. Na rozdiel od presnejšie vymedzených práv garantovaných ústavou je právo na spravodlivý proces otvorený, presne neohraničeným pojmom zahŕňajúcim aj ďalšie. Porušenie práva na spravodlivý proces sťažovateľ vidí v tom, že vyšetrovateľ (...) ako aj krajská prokuratúra v citovaných uzneseniach porušili ustanovenie § 132 ods. 2 Trestného poriadku. Vyšetrovateľ (...) a krajská prokuratúra len strohým spôsobom odôvodnili svoje rozhodnutie bez toho, aby sa riadili vyššie uvedeným ustanovením Trestného poriadku.

K podmienke vyčerpania všetkých dostupných prostriedkov na ochranu práv a slobôd sťažovateľ uvádza, že 18. 8. 2004 podal na Generálnu prokuratúru SR žiadosť o preskúmanie postupu dozorujúceho prokurátora. Na podanú žiadosť bola sťažovateľovi zaslaná odpoveď, ktorou Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR Bratislava oznámila sťažovateľovi, že žiadosti nevyhovel.

Vzhľadom na uvedené relevantné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal toto rozhodnutie:

„Uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úrad boja proti organizovanej kriminalite, Odbor boja proti organizovanej kriminalite Stred, B. ČVS: PPZ-11/BOK-S-I-2004 zo dňa 15. 6. 2004 a uznesením Krajskej prokuratúry v Trnave sp. zn. 2 Kv 22/03 zo 4. 8. 2004 bolo porušené základné právo Ing. V. M. (...) zakotvené v čl. 46 ods. 1 a v čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úrad boja proti organizovanej kriminalite, Odbor boja proti organizovanej kriminalite Stred, B. ČVS: PPZ-11/BOK-S-I-2004 zo dňa 15. 6. 2004 a uznesenie Krajskej prokuratúry v Trnave sp. zn. 2 Kv 22/03 zo 4. 8. 2004 a vec vracia na ďalšie konanie.

Ing. V. M. (...) priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 500 000 Sk, ktoré sú odporcovia povinný spoločne a nerozdielne vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Ministerstvu vnútra Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odboru boja proti organizovanej kriminalite Bratislava a Krajskej prokuratúre v Trnave ukladá spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy právneho zastúpenia Ing. V. M. (...) za zastupovanie v konaní pred Ústavným súdom SR, na účet advokáta JUDr. M. K. (...) do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nie je ústavný súd príslušný, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd návrh odmietne, ak dospeje k názoru, že je tu ktorýkoľvek z dôvodov opodstatňujúcich odmietnutie návrhu, a spravidla neskúma aj ďalšie dôvody umožňujúce odmietnuť návrh. Pre odmietnutie návrhu postačuje existencia čo i len jediného z dôvodov uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zistil, že prijatiu návrhu na konanie bráni dôvod ustanovený v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ochrana základných práv a slobôd v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy vychádza z princípu subsidiarity (arg. ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd). Ochrana základným právam a slobodám poskytujú predovšetkým všeobecné súdy. Právomoc ústavného súdu na konanie o porušení základného práva alebo slobody je daná iba vtedy, ak ochranu neposkytujú všeobecné súdy (napr. III. ÚS 32/03).

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že trestná vec sťažovateľa sa v čase podania sťažnosti ústavnému súdu nachádzala v tzv. predsúdnom štádiu trestného konania. Z toho vyplýva, že až po podaní obžaloby sa môže začať konanie pred súdom. V takomto prípade všeobecný súd bude povinný skúmať ústavnosť a zákonnosť konania predchádzajúceho podaniu obžaloby, a to najmä zo zreteľom na dodržanie základných práv a slobôd. Všeobecný súd má podľa Trestného poriadku celý rad účinných procesných nástrojov, ako zabezpečiť nápravu porušenia základných práv a slobôd v predchádzajúcom konaní, ak samozrejme dospeje k záveru, že boli porušené. Z uvedeného dôvodu je to teda v prvom rade všeobecný súd, ktorý bude oprávnený a povinný rozhodnúť o ochrane základných práv a slobôd, a preto nie je daná právomoc ústavného súdu v tejto veci konať. Skutočnosti, ktoré uviedol sťažovateľ v sťažnosti, neumožňujú vyvodiť taký záver, že by nimi namietané porušenie označených základných práv a slobôd nebolo možné odstrániť pred všeobecným súdom.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti pre nedostatok svojej právomoci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. novembra 2005